Steven Eggermont

De invloed van televisiekijken en gepercipieerd realisme op het beeld van een geschikte partner

Een verkennend onderzoek bij jonge adolescenten

In een survey bij 428 15- en 16-jarigen is gepeild naar de relatie tussen televisiekijken en het belang dat jongeren hechten aan de sociale vaardigheden en de fysieke aantrekkelijkheid van een partner. Deze partnergerelateerde verwachtingen werden in padanalyses significant voorspeld door televisiekijken, wanneer ook de directe ervaring, het gepercipieerd realisme van de televisieboodschap en de kwaliteit van de relatie met ouders en vrienden in het model werden opgenomen. De invloed van deze andere variabelen bleek minder eenduidig.

Inleiding

Vertrekpunt van de redenering in deze bijdrage is de alomtegenwoordigheid van romantische en seksuele afbeeldingen op televisie. Er bestaan verschillende redenen om te veronderstellen dat vooral adolescente televisiekijkers deze afbeeldingen zouden kunnen aannemen als geschikte voorbeelden voor hun eigen verwachtingen en gedragingen. Daarom is bij 15- en 16-jarigen gepeild naar de relatie tussen televisiekijken en de verwachting dat een romantische partner sociaal vaardig en fysiek aantrekkelijk is. Deze relatie wordt getest in een model met daarin ook de directe ervaring, het gepercipieerd realisme van de televisieboodschap en de kwaliteit van de relatie met ouders en vrienden.

Buerkel-Rothfuss (1993) stelde vast dat seks een alledaags televisiethema is geworden. Prime time programma's uit 1978 vertoonden dat kenmerk al (Fernandez-Collado et al., 1978). Drie jaar later zagen Sprafkin & Silverman (1981) het aantal verwijzingen naar seks bovendien sterk toenemen. Greenberg et al., (1986) berekenden tussen 1980 en 1985 zelfs een groei van 103%. Afhankelijk van zijn of haar kijkgedrag zou een adolescent in

De auteur is verbonden aan de Katholieke Universiteit Leuven, Departement Communicatiewetenschap. Correspondentie aan de auteur: E. Van Evenstraat 2a, B-3000 Leuven, België. E-mail: steven.eggermont@soc.kuleuven.ac.be.

1985 een tweeduizendtal verwijzingen naar seks hebben gezien. In 1991 schatten Lichter, Lichter & Rothman dat sinds de opkomst van de televisie de hoeveelheid seks vertwintigvoudigd is. Een derde van de interacties zou een seksuele ondertoon hebben. Er zouden in populaire televisiefictie zo'n tien verwijzingen naar seks per half uur voorkomen (Ward, 1995). Acht van de tien soaps of films bevatten afbeeldingen van of verwijzingen naar seks. Dit is ook het geval voor drie kwart van de talkshows en voor ruim de helft van de sitcoms. Baxter et al., (1985) en Seidman (1992) noemen seksueel suggestieve scènes en provocatieve kledij kenmerkend voor een groot deel van de videoclips.

Het is niet ondenkbaar dat vooral adolescenten vatbaar zijn voor zulke mediaboodschappen. Daar zijn verschillende redenen voor. Ten eerste staat seksualiteit sowieso centraal in de adolescentie. Seksueel *kunnen* kiezen markeert de verworven zelfstandigheid van de adolescent. De *inhoud* van zijn seksuele en relationele keuzes maakt aan de omgeving duidelijk welke identiteit en levensstijl hij construeert (Netting, 1992): 'Sexual choices define the self; sexual partners extend one's boundaries' (p. 962). Ten tweede bestaat het relationele en seksuele leven van de adolescent grotendeels uit nieuwe situaties (Buerkel-Rothfuss, 1993). Essentieel voor de adolescent is een antwoord vinden op de vraag: ben ik normaal? In nieuwe situaties heeft men uitgebreide scripts nodig om het gedrag te sturen en steunt men sterk op indrukken van wat al dan niet de norm is (Roloff, 1981, p. 431). Vanuit die kwetsbaarheid (Gordon & Gilgun, 1987, p. 147) gaan jongeren experimenterend en lerend op zoek naar voorbeelden. De inhoudsanalyses geven aan dat ze die in de media kunnen vinden. Ten derde is de media-invloed op het vlak van seksualiteit en relaties mogelijk sterker dan op andere domeinen in het media-effectonderzoek (bijvoorbeeld geweld). Adolescenten zijn immers redelijk *bewust* en min of meer *actief* op zoek naar gedragsvoorbeelden. Versterkt door een intens zelfbewustzijn, is de adolescent een actor in zijn seksuele socialisatie (Buerkel-Rothfuss, 1993). Ten slotte gaan adolescenten noodgedwongen op zoek naar mediavoorbeelden, omdat 'live' voorbeelden zeldzaam zijn. Behalve voor perifere en milde uitingen van relaties en seks, is directe observatie zelden mogelijk (vgl. Bandura, 1994). Verder is seksualiteit geen eenvoudig gespreksonderwerp met bijvoorbeeld de ouders (Gordon & Gilgun, 1987) en is voorlichting dikwijls enkel gericht op de biologische aspecten (Huston et al., 1998). Massamedia zouden met andere woorden niet alleen een alomtegenwoordige en vaak geraadpleegde bron van interessante voorbeelden vormen, voor adolescenten zou zelfs sprake kunnen zijn van een sterke afhankelijkheid van de media (Baran, 1976). Massamedia hebben op het vlak van seksualiteit en relaties mogelijk een hoge *functional value* (Greenberg, 1993).

Zo zouden we kunnen veronderstellen dat een jongere onder andere van media leert welk seksueel en relationeel gedrag in welke omstandigheden normaal is, wat sociaal aanvaard wordt, hoe men zich moet opstellen tegenover (potentiële) partners, hoe men zich moet gedragen en voelen in een relatie en tijdens seksuele contacten, wat normale ervaringen zijn voor leeftijdsgenoten (vgl. Greenberg et al., 1993, p. 64), en welke kenmerken een geschikte partner zou moeten hebben. Daarom, om het algemene idee te exploreren dat televisie een invloed zou kunnen hebben op overtuigingen

en verwachtingen in verband met relaties en seksualiteit, rapporteren we in dit artikel een studie naar de rol van televisie in het laatstgenoemde aspect: de verwachtingen die adolescenten hebben bij een partner. Deze studie past in de traditie van het cultivatieonderzoek. Dergelijk onderzoek concentreert zich op de vraag of er een relatie bestaat tussen de televisie-inhoud en noties over de sociale realiteit bij televisiekijkers (Gerbner et al., 1980; Morgan & Signorielli, 1990). Van wie meer tijd spendeert aan televisiekijken wordt verwacht dat hij de concepties over de wereld aanneemt die 'gewoon' zijn in de wereld zoals die op het televisiescherm wordt afgebeeld. Onderzoek vergelijkt gewoonlijk de opvattingen en noties van lichte en zware kijkers. De cultivatiehypothese vindt steun wanneer er inderdaad verschillen worden vastgesteld, en wanneer de noties van de zware kijkers dichter aansluiten bij de televisierealiteit.

Om zulke 'effecten' te kunnen onderzoeken, moeten we begrijpen waar adolescenten in de eerste plaats aandacht voor hebben. Stiles, Gibbons & Schnellmann (1990) hebben in dit verband vastgesteld dat adolescenten vooral aandacht hebben voor 'zichtbare' en door *peers* gewaardeerde kenmerken als fysieke aantrekkelijkheid. Televisiekijken zou deze aandacht kunnen versterken, aangezien vrouwen op televisie meestal als slank en welgevormd worden afgebeeld en mannen als slank en gespierd (Hofschire & Greenberg, 2001). Inhoudsanalyses tonen bovendien aan dat personages die aan deze standaarden voldoen opvallend meer sociale beloningen ontvangen, vaak overigens in verband met romantisch en seksueel succes (Spitzer, Henderson & Zivian, 1999; Wiseman et al., 1990). Fouts & Burggraf (1999) stelden vast dat de meeste vrouwen in *situation comedies* slank zijn, en dat de mannelijke personages deze ranke personages positiever bejegenen dan de minder slanke vrouwen. Ward (1995) noemt lichamelijk attractief zijn een belangrijk voordeel en zelfs een noodzaak om seksueel actief te zijn op televisie. Deze vaststellingen leiden dan ook tot de volgende hypothese:

H1 Televisiekijken hangt positief samen met het belang dat wordt gehecht aan de fysieke aantrekkelijkheid van een partner.

Dat televisiepersonages mooi zijn en seksualiteit een belangrijk kenmerk is in heel veel televisiefictie, betekent echter niet noodzakelijk dat alle relaties oppervlakkige *dates* zijn tussen twee aantrekkelijke personen. De meeste inhoudsanalyses geven deze indruk, omdat ze zich concentreren op bijvoorbeeld het aantal voorbeelden van seksueel gedrag en het (geringe) gebruik van anticonceptiva. Nochtans hebben verschillende auteurs ook gewezen op de romantische klemtoon van televisie-inhouden. Zo is romantiek een voortdurend onderwerp van gesprek. McNeil (1975) merkte op dat 75% van wat vrouwen zeggen in soaps over relaties gaat. Hoewel ze toegeven dat systematische inhoudsanalyses ter zake nog ontbreken, geven Segrin & Nabi (2002) aan dat televisie empathie, open communicatie, intimiteit en passie benadrukt. In televisieseries waarin de verhaallijnen vooral over relaties gaan, wordt romantiek gepresenteerd in de meest persoonlijke details, waardoor kijkers vertrouwd raken met de motivaties, intieme gesprekken en emoties van de personages. Zulke programma's (waaronder 'klassieke soaps' gerekend kunnen worden, maar ook jongerenseries als *Dawson's Creek* en *Felicity*) zouden de kijker het idee kunnen geven dat een goede partner meer nodig heeft dan *good looks*. Haferkamp (1999) stelt dan

ook vast dat vooral wie veel televisie kijkt, verwacht dat partners elkaar perfect moeten aanvoelen en bijna elkaars gedachten moeten kunnen lezen, opdat een relatie kan slagen. Daarbij aansluitend, stellen we dan ook de volgende hypothese voorop:

H2 Televisiekijken hangt positief samen met het belang dat wordt gehecht aan de sociale kwaliteiten van een partner.

Een belangrijke reden voor de veronderstelling dat adolescenten extra vatbaar zouden kunnen zijn voor televisie-inhouden, is hun gebrek aan directe ervaring met relaties en seksualiteit. De meeste studies hieromtrent gaan ervan uit dat een jonge televisiekijker het risico loopt zich een vervormd beeld te vormen, omdat hij of zij zich niet bewust is van het gebrekkige realisme waarmee televisie relaties afbeeldt (Greenberg et al., 1993). Ondanks het fictieve karakter van televisieseries, kunnen adolescenten sommige aspecten ervan interpreteren als in zekere mate gelijkend op 'het echte leven'. Baran (1976) beschrijft bijvoorbeeld dat onervaren adolescenten minder sceptisch staan tegenover de manier waarop televisie relaties portretteert.

Adolescenten die op zoek zijn naar mediavoorbeelden en die zelf geen directe ervaring hebben, zouden door dit schijnbare realisme van televisie er gemakkelijk overtuigd van kunnen geraken om de media-afbeeldingen aan te nemen als nuttige voorbeelden. Van *perceived realism* wordt immers dikwijls gezegd dat deze het televisie-effect kan versterken (Busselle & Greenberg, 2000): 'individuals who judge the television they watch as more realistic are more likely to be influenced by that content' (p. 251; Ward & Rivadeneyra, 1999). Daarom testen we in deze studie naast de televisiehypothesen twee parallelle perceived-realismhypothesen. Bovendien houdt deze redenering in dat directe ervaring enerzijds een negatief effect ressorteert op de perceptie van het realisme, en anderzijds een omgekeerde invloed heeft dan de invloed die van televisiekijken wordt verwacht.

H3 *Perceived realism* hangt positief samen met het belang dat wordt gehecht aan de fysieke aantrekkelijkheid van een partner.

H4 *Perceived realism* hangt positief samen met het belang dat wordt gehecht aan de sociale kwaliteiten van een partner.

H5 Directe ervaring hangt negatief samen met *perceived realism* en met het belang dat wordt gehecht aan de fysieke aantrekkelijkheid en de sociale kwaliteiten van een partner.

Uiteraard spelen nog andere factoren een rol in de vorming van romantische verwachtingen bij adolescenten. Zo is vastgesteld dat verschillende dimensies van de relaties die adolescenten hebben met hun leeftijdsgenoten en ouders, samenhangen met romantische verwachtingen (bijv. Geher, 2000; Reese-Weber & Marchand, 2002; Shulman & Scharf, 2000; Young & Acitelli, 1998). Verklaringen voor deze verbanden worden meestal in de *attachment theory* gezocht. De *attachment theory* behandelt de invloed van ouders en leeftijdsgenoten op de ontwikkeling van relaties in de adolescentie. Uitgangspunt van de theorie is de vaststelling dat de uiteenlopende relaties van een individu essentiële gelijkenissen vertonen. Zo blijkt dat de manier waarop adolescenten met leeftijdsgenoten omgaan opvallende gelijkenissen vertoont met de manier waarop het kind zich in het gezin opstelde (Sroufe & Fleeson, 1988). De verklaring wordt gezocht in een

soort basismodel voor relaties, vormgegeven door de ouder-kindinteracties. De omgang die het kind ervaart, zou een aantal eigenschappen 'vastleggen' van hoe het individu zich in latere relaties gedraagt. Kenmerken van de eerste relaties, en dan vooral die eigenschappen waardoor het kind een gevoel van geborgenheid ondervindt, vormen een soort blauwdruk voor latere relaties. Dit betekent niet dat de relaties met leeftijdsgenoten of met een partner zomaar gelijken op de prille ouder-kindrelatie, of dat alle relaties in het teken staan van een terugkeer naar de zekerheden uit de kindertijd. Wat met de theorie bedoeld wordt, is 'that specific interactions vary as a function of changing developmental challenges from one age period to the next, but are still guided by internal working models that are essentially stable' (Collins & Repinski, 1994, p. 13).
De sterkte van de *attachment theory* ligt in de verzoening tussen vaststellingen van zowel ontwikkeling als stabiliteit. Zo zou het individu in korte en/of labiele interacties, zoals tijdens de wisselende contacten in de adolescentie, sterker geneigd zijn terug te grijpen naar de vertrouwde blauwdruk, terwijl het individu in stabielere relaties de tijd heeft het basismodel aan te passen aan de situatie (Collins & Repinski, 1994, p. 14). Anders gezegd: terwijl de jongere op zoek is naar een nieuwe vorm van geborgenheid – naar een partner die de vrijgekomen eerste plaats van de ouders in de *attachment hierarchy* zal gaan overnemen – steunt hij wellicht sterk op het relationele basismodel afgeleid uit zijn ervaringen in het gezin.
Op deze manier suggereert de *attachment theory* de invloed van de ouders in het onderzoeksmodel niet te beperken tot het doorgeven van informatie en het stellen van voorbeelden – zoals de meeste studies doen –, maar om meer kwalitatieve kenmerken van de gezinsrelaties te betrekken. Meer bepaald bevat de *attachment theory* aanwijzingen om te verwachten dat de kwaliteit van de relatie met de ouders positief samenhangt met de sociale verwachtingen voor een partner, omdat jongeren met een ondersteunende ouderbinding op zoek zijn naar eenzelfde warme band in een relatie. Omgekeerd betekent dit wellicht dat we een negatieve samenhang kunnen verwachten tussen de band met de ouders en de fysieke verwachtingen. Bovendien rapporteren verscheidene onderzoekers dat respondenten met een sterke ouderband meer tijd thuis doorbrengen en, bijgevolg, meer televisiekijken (Brown, Childers & Waszak, 1990; Larson & Kubey, 1983; Morgan et al., 1990), en zouden ouders die aanwezig zijn bij het televisiekijken dikwijls de geringe waarheidsgetrouwheid van fictie beklemtonen (Austin, Roberts & Nass, 1990). We verwachten dus ook dat de band met de ouders negatief samenhangt met *perceived realism* en positief met de hoeveelheid tv-kijken.

Ook de relaties met leeftijdsgenoten krijgen door de *attachment theory* een volwaardige plaats in het model (Laursen & Williams, 1997). Doorheen de puberteit ontstaan zowel ruime sociale netwerken van, als hechte vriendschappen met leeftijdsgenoten. Volgens Furman & Wehner (1994) heeft deze uitbreiding van de sociale omgeving een uitdrukkelijke functie in de ontwikkeling van een romantische relatie (vgl. Dunphy, 1963). De hechte vriendschappen vormen immers een soort voorproefje van romantische relaties, een tussenstap in de aanpassing van de oorspronkelijke blauwdruk aan de adolescente verwachtingen (Connoly & Johnson, 1996; Connoly, Furman & Konarski, 2000, p. 1396). Voor de jongere zijn dit immers de eerste relaties die worden gekenmerkt door uitgebreide *self-disclosure* en

door de wederzijdse bevestiging van elkaars eigenwaarde. Deze intense vriendschappen nemen een belangrijk deel van de geborgenheid over die tot de vroege adolescentie uitsluitend in de gezinscontext werd aangevoeld. Terwijl in de hiërarchie van nauw betrokken figuren de ouders stilaan van de eerste plaats worden verdrongen door de partner, worden een aantal belangrijke emotionele functies waargenomen door goede vriend(inn)en (Furman & Buhrmester, 1992).
De *attachment theory* bevat met andere woorden voldoende aanwijzingen om een meting van de relaties met *peers* in de studie op te nemen. Bovendien suggereert de *attachment theory* dat de kwaliteit van de relatie met *peers* positief samenhangt met de sociale verwachtingen voor een partner. Net als voor de relatie met de ouders, kunnen we veronderstellen dat de adolescenten met een warme, ondersteunende vriendenbinding dit ook meer verwachten bij een partner, en minder belang hechten aan het uiterlijk van een potentiële partner. Voorts kunnen we veronderstellen dat de relatie met *peers* positief samenhangt met *perceived realism*. Rothschild (1984) beschrijft immers dat jongeren met sterke banden in een vriendengroep minder gemakkelijk het onderscheid maken tussen televisieafbeeldingen en het echte leven.

De vijf hypothesen over televisiekijken, *perceived realism* en directe ervaring en de verwachtingen voor de relaties met ouders en vrienden, worden in het onderstaande model samengevat. Doel van deze studie is dit model op haar waarde te testen.

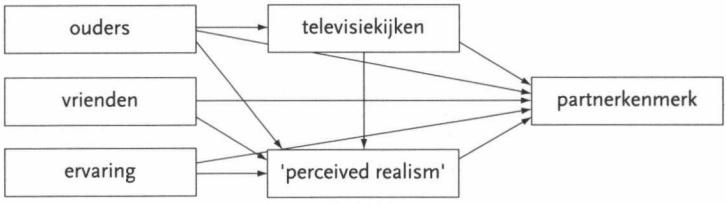

Figuur 1
Het model van de voorspelde relaties

Methode

Steekproef

Hoewel adolescenten al bij aanvang van de puberteit seksuele en romantische interesses ontwikkelen, blijven de ervaringen aanvankelijk beperkt. Pas op de leeftijd van 18 jaar hebben de meeste jongeren een vorm van ervaring achter de rug. Daartussenin ondergaan ze intense veranderingen (Connoly, Furman & Konarski, 2000, p. 1395). Omdat de leeftijd van 15 en 16 jaar 'an important period of transition' wordt genoemd (Connoly, Furman & Konarski, 2000), waarin het aantal ervaringen snel toeneemt (Feiring, 1996), is in die leeftijdscategorie een surveyonderzoek uitgevoerd. Een gestratificeerde steekproef van schoolgaande jongeren in een middelgrote Belgische stad (Mechelen) kreeg een vragenlijst voorgelegd. De steekproefsamenstelling gebeurde in twee stappen. Eerst zijn at random scholen geselecteerd uit een lijst van Mechelse scholen. Nadien werden willekeuri-

ge klasgroepen geselecteerd, ermee rekening houdend dat de steekproef de verhoudingen tussen de drie schoolniveaus in het Belgische systeem weerspiegelt (ca. 40% ASO, telkens ca. 30% voor TSO en BSO). Op deze wijze is aan 497 15- of 16-jarigen gevraagd de vragenlijst in de klas in te vullen; 428 jongeren (of 86%) dienden de vragenlijst ingevuld in. De meerderheid van de steekproef zijn jongens (55%). Bijna 10% van hun vaders (9,2%) en 7,7% van hun moeders gingen niet naar het secundair onderwijs. 15% van de vaders en 11,7% van de moeders maakten hun secundaire opleiding niet af. Voor respectievelijk 28,6% en 35,4% was een diploma secundair onderwijs het hoogst behaalde. Ongeveer één ouder op vijf (20,5% vaders, 22,7% moeders) ging naar een hogeschool, en respectievelijk 19,4% en 11,9% behaalden een universitair diploma.

Operationalisering

In de vragenlijst werd uitgebreid gepeild naar het kijkgedrag van de respondent. Het televisiekijkvolume is een combinatie van kijkfrequenties en het aantal uren dat een respondent op een gewone dag kijkt. De respondenten werd gevraagd te schatten hoeveel weekdagen zij kijken op een week, en hoeveel vrijdagen, zaterdagen en zondagen zij kijken op een gewone maand. Nadien werd gevraagd op te geven hoeveel uren ze gemiddeld kijken op een weekdag, vrijdag, zaterdag en zondag. Na vermenigvuldiging van deze schatting met het aantal kijkdagen, werden deze vier producten opgeteld tot een kijkvolumevariabele voor een 'gewone' week. Daaruit bleek dat een respondent in deze steekproef gemiddeld 17 uren per week voor de buis spendeert ($M = 16.9$, SD = 10.19) of 2,4 uur per dag.
Ook werd de respondenten gevraagd op een vijfpuntslikertschaal aan te geven hoe realistisch ze vinden dat relaties op televisie worden afgebeeld. Hiervoor werd de drie-itemversie van Rubins *Perceived Realism Scale* (1994) gebruikt, weliswaar aangepast aan het onderwerp 'relaties'. De betrouwbaarheid van deze schaal bleek voldoende hoog om ze tot één nieuwe variabele te verwerken (Cronbachs alfa is .74).
Omdat de vragenlijst te lang zou zijn geworden, was het niet mogelijk de volledige *Inventory of Parent and Peer Attachment* (Armsden & Greenberg, 1987) op te nemen. Daarom zijn zowel voor de kwaliteit van de ouderrelatie, als voor de kwaliteit van de vriendenrelaties, telkens vijf items uit deze schaal geselecteerd. Het gaat om stellingen waarvan verwacht wordt dat ze de perceptie meten die jongeren hebben van hun affectieve banden met hun ouders en vrienden, of specifieker, het gerapporteerde gemak waarmee zij met hen denken te kunnen praten over persoonlijke en gevoelige onderwerpen en de ervaren steun uit zulke gesprekken. Een principale componentenanalyse gaf aan dat alle items respectievelijk van één van beide schalen deel uitmaken. De vriendenschaal neemt 36% van de variantie voor haar rekening. Alle factorladingen zijn hoger dan .70 en de betrouwbaarheid volgens Cronbachs alfa is voldoende hoog (.81). Ook voor de ouderschaal zijn de factorladingen steeds hoger dan .70; de verklaarde variantie is 26% (alfa is .70).

Verschillende studies hebben een schaal gebruikt om de perceptie van de ideale kenmerken van mannen en vrouwen te meten (Stiles et al., 1987). Daarin werd de respondenten gevraagd het belang in te schatten van tien

karakteristieken van de ideale man of vrouw. In deze studie maakten we gebruik van de schaal van Gibbons & Brusi-Figueroa (1997), die er dertig kenmerken aan toevoegden, en we herformuleerden de instructies. We vroegen de respondenten niet om de ideale man of vrouw te typeren, maar de kenmerken van een geschikte partner. Het gaat om items als 'sexy', 'houdt van kinderen', 'is intelligent', 'is grappig', 'is populair', 'helpt anderen', 'is beleefd' en 'werkt hard'. Op de scores van deze kenmerken werd een principale componentenanalyse met varimaxrotatie uitgevoerd. Dit leverde vier factoren op met een eigenvalue groter dan 1. Deze componenten leken conceptueel coherent. Ze kunnen duidelijk de volgende labels krijgen: 'de fysiek aantrekkelijke partner', en – voor wat in de hypothesen de sociale kwaliteiten van een partner werd genoemd – 'de partner die vlot is in de omgang', 'de partner die goed is om mee uit te gaan' en 'de goede en attente partner'. Omdat van al deze schalen de alfabetrouwbaarheid groter is dan .75, werden de scores ervan opgeteld. Zo ontstonden vier variabelen, waarbij een hoge score betekent dat de respondent het belangrijk vindt dat een partner aan dat kenmerk voldoet.
Ten slotte is in de vragenlijst naar de relationele ervaring van de respondent gepeild. De respondenten schreven op hoeveel weken ze al een vriend of vriendin hadden gehad. Eén op vier (24,1%) rapporteerde geen enkele relationele ervaring te hebben. Ongeveer de helft (48%) zei voor maximum acht weken een vriend of vriendin te hebben gehad.

Analyse

Om de vooropgestelde relaties te testen, hebben we geprobeerd een structureel equatiemodel op de data te 'fitten' (LISREL), maar omdat veel errors in het model bleken te correleren, dienden we een padanalyse uit te voeren. Dit deden we met LISREL, zoals beschreven door Jöreskog & Sörbom (1993). We gebruikten enkelvoudige, manifeste variabelen, berekend zoals beschreven in het deel over de operationalisering.

Resultaten

De padanalyses (tabellen 1 tot en met 4) tonen een significante parameter voor de relatie tussen de band met de ouders en de hoeveelheid televisiekijken, wat betekent dat adolescenten met sterke ouderbanden significant meer televisiekijken. Daarbij aansluitend kunnen we uit de significante parameters afleiden dat het hebben van een goede relatie met vrienden maakt dat jongeren meer geloven in de waarheidsgetrouwheid van de televisieboodschap. De parameter tussen de band met de ouders en *perceived realism* is niet significant.

Tabel 1
Padmodel voor 'de goede en attente partner'

	parameters			parameters	
vrienden	=> perceived realism	*.18*	vrienden	=> 'goed en attent'	*.16*
ouders	=> perceived realism	*.04*	ouders	=> 'goed en attent'	*.12*
ervaring	=> perceived realism	*.09*	ervaring	=> 'goed en attent'	*.00*
tv-kijken	=> perceived realism	*.18*	tv-kijken	=> 'goed en attent'	*.12*
ouders	=> televisiekijken	*.12*	'perceived real'	=> 'goed en attent'	*.00*
			geslacht	=> 'goed en attent'	*-.04*

$\chi^2 = 1.89$, df = 4, p = 0.77510, RMSEA = 0.000, A.G.F.I. = 0.98.

De cursieve parameters zijn significant op een niveau van .05.

Tabel 2
Padmodel voor 'de fysiek aantrekkelijke partner'

	parameters			parameters	
vrienden	=> perceived realism	*.18*	vrienden	=> 'aantrekkelijk'	*.05*
ouders	=> perceived realism	*.04*	ouders	=> 'aantrekkelijk'	*.00*
ervaring	=> perceived realism	*.09*	ervaring	=> 'aantrekkelijk'	*.13*
tv-kijken	=> perceived realism	*.18*	tv-kijken	=> 'aantrekkelijk'	*.13*
ouders	=> televisiekijken	*.12*	'perceived real'	=> 'aantrekkelijk'	*.13*
			geslacht	=> 'goed en attent'	*.26*

$\chi^2 = 1.89$, df = 4, p = 0.77510, RMSEA = 0.000, A.G.F.I. = 0.97.

De cursieve parameters zijn significant op een niveau van .05.

Tabel 3
Padmodel voor 'partner vlot in de omgang'

	parameters			parameters	
vrienden	=> perceived realism	*.18*	vrienden	=>'vlotte omgang'	*.07*
ouders	=> perceived realism	*.04*	ouders	=>'vlotte omgang'	*.27*
ervaring	=> perceived realism	*.09*	ervaring	=>'vlotte omgang'	*-.02*
tv-kijken	=> perceived realism	*.18*	tv-kijken	=>'vlotte omgang'	*.16*
ouders	=> televisiekijken	*.12*	'perceived real'	=>'vlotte omgang'	*.06*
			geslacht	=>'vlotte omgang'	*-.12*

$\chi^2 = 1.89$, df = 4, p = 0.77510, RMSEA = 0.000, A.G.F.I. = 0.98.

De cursieve parameters zijn significant op een niveau van .05.

Tabel 4
Padmodel voor 'partner goed om mee uit te gaan'

		parameters			parameters
vrienden	=> perceived realism	.18	vrienden	=> 'uitgaan'	.14
ouders	=> perceived realism	.04	ouders	=> 'uitgaan'	.06
ervaring	=> perceived realism	.09	ervaring	=> 'uitgaan'	-.05
tv-kijken	=> perceived realism	.18	tv-kijken	=> 'uitgaan'	.16
ouders	=> televisiekijken	.12	'perceived real'	=> 'uitgaan'	.04
			geslacht	=> 'uitgaan'	-.04

χ^2 = 1.89, df = 4, p = 0.77510, RMSEA = 0.000, A.G.F.I. = 0.98.

De cursieve parameters zijn significant op een niveau van .05.

Wat de parameters voor de partnergerelateerde kenmerken betreft, vallen sterke verschillen op, maar springt vooral één constante in het oog. Hoewel sommige modellen significante parameters bevatten voor *perceived realism*, de ouder- en vriendenrelaties, geslacht en/of de directe ervaring, en andere modellen die niet bevatten, blijken alle modellen een significante relatie met televisiekijken te bevatten. De padanalyses tonen aan dat de verwachtingen voor een partner bij zware kijkers significant anders zijn dan voor lichtere kijkers. Televisiekijken hangt positief samen de idee dat een partner attent, aantrekkelijk, vlot in de omgang en goed om mee uit te gaan moet zijn.
De niet-significante parameters in het eerste model geven aan dat zowel jongens als meisjes, zowel jongeren met als jongeren zonder ervaring, en zowel jongeren die de televisieboodschap voor waar aannemen als diegenen die dat niet doen, in dezelfde mate verwachten dat een partner attent is. Alleen de jongeren met sterke banden in hun thuis- en vriendenomgeving verwachten meer dan gemiddeld een attente partner.
Voor het belang van fysieke aantrekkelijkheid is het omgekeerde waar. Hoewel er geen samenhang bestaat met de gepercipieerde kwaliteit van de relatie met ouders en vrienden, is de uiterlijke schoonheid significant belangrijker voor jongens, voor zware kijkers en voor wie de televisieboodschap als waar interpreteert.
Waar de vierde tabel, over het belang van de vlotte sociale omgang, een significante en redelijk sterke parameter bevat voor de relatie met de ouders en geen significante parameter voor de band met leeftijdsgenoten, geldt in de padanalyse voor de geschiktheid van een partner om mee uit te gaan, het omgekeerde.

Discussie en conclusies

De constructie van een cognitief schema bouwt uiteraard voort op wat er al was. Dus als de invloed van media zich in de adolescentie doorzet, gebeurt dit niet op een onbeschreven blad. Vooral de invloed van de ouders heeft aan het begin van de adolescentie al sterk ingewerkt. Het zou verkeerd zijn de invloed van de omgeving uit de kindertijd te negeren, gewoon omdat van adolescenten gezegd wordt dat ze zich daartegen afzetten. Harter (1990, p. 353) merkt op dat 'parental expectations, evaluations, and exhorta-

tions also play a major role and may well conflict with values of the peer culture.' Ouders kunnen bovendien het mediaconsumptiepatroon (Brown, Childers & Waszak, 1990; Larson & Kubey, 1983; Morgan et al., 1990) en de uitwerking van media-effecten beïnvloeden (Larson & Kubey, 1983). Mediaonderzoek heeft er al vaker op gewezen dat de aanwezigheid van betrokken ouders bij het mediagebruik de effecten kan milderen (Gerbner et al., 1986), onder andere omdat zij het verschil tussen de televisiewerkelijkheid en 'het echte leven' beklemtonen (Austin, Roberts & Nass, 1990). Overigens zou ook de invloed van peers gemedieerd worden door de ouderkindcommunicatie (Wright, Peterson & Barnes, 1990). Verscheidene studies omschrijven de leeftijdsgenoten en de media als de belangrijkste bron van informatie en zetten de ouders pas op de tweede of de derde plaats (Durham, 1999, p. 195; Strouse, Buerkel-Rothfuss & Long, 1995). De ouders zouden echter meer invloed hebben op het vlak van de attitudes (Sanders & Mullis, 1988). Ouders met permissieve attitudes tegenover seksualiteit kunnen deze attitudes overdragen op hun kinderen, of de kinderen uit zo'n ongebonden omgeving nemen gemakkelijker de losse boodschap van leeftijdsgenoten en media over.

In deze exploratieve studie naar de invloed van televisiekijken op de partnerverwachtingen van jongeren, wordt dit globale beeld deels bevestigd. We kunnen vaststellen dat de relaties met ouders en vrienden min of meer de verwachte sporen nalaten in het model. Zo wordt de vaststelling van Rothschild (1984) dat jongeren met sterke banden in een vriendengroep minder gemakkelijk het onderscheid maken tussen televisieafbeeldingen en het echte leven, in deze studie bevestigd. De veronderstelling dat jongeren met een goede ouderband meer samen met hun ouders televisiekijken en daardoor vaker worden gewezen op het soms gebrekkige realisme van televisie-inhouden vindt echter geen steun in de resultaten van dit onderzoek.
Verder kunnen we besluiten dat adolescenten die aangeven dat ze in een ondersteunende omgeving leven, het uiterlijk van een partner minder belangrijk vinden. Het algemene idee van de *attachment theory* wordt hiermee bevestigd. Genuanceerder is het beeld voor de sociale verwachtingen. Daar spelen, in overeenstemming met de *attachment theory*, zowel de band met de ouders als die met de vrienden een positieve rol wat betreft de verwachting dat een partner goed en attent is. Voor de verwachting dat een partner vlot is, geldt dit positieve effect echter enkel voor de band met de ouders. Wellicht zijn deze verwachtingen door de respondenten geïnterpreteerd als het naleven van de beleefdheidsregels en als vriendelijk, voorkomend gedrag, wat misschien vooral van de ouders wordt overgenomen. Het omgekeerde geldt dan voor de verwachting dat een partner goed moet zijn om mee uit te gaan. Die verwachting hangt enkel samen met de band met de vrienden, wellicht omdat het om kenmerken gaat die vooral met de wereld van de *peers* wordt geassocieerd.
Wat de rol van *perceived realism* betreft, heeft deze variabele geen invloed op de sociale verwachtingen, en wordt hypothese 4 dus niet bevestigd. Of adolescenten televisieafbeeldingen van relaties al dan niet realistisch vinden, heeft wel invloed op de uiterlijke verwachtingen, wat een bevestiging inhoudt van hypothese 3. Mogelijk betekent dit dat wat televisie afbeeldt realistisch vinden eigenlijk een indicator is voor een minder vergevorderde

ontwikkeling in de opvattingen over relaties: wie televisie nog realistisch acht, vindt ook het uiterlijk nog heel belangrijk en beseft nog niet volledig dat het in een relatie in de eerste plaats om warmte en geborgenheid gaat. Diegenen die televisie niet meer realistisch vinden, hebben dat inzicht intussen wel verworven. Deze verklaring is er echter één die enkel kan worden getoetst in een longitudinaal onderzoek waarin jongeren doorheen de volledige adolescentie worden gevolgd.
Voor de invloed van ervaring in het model valt in eerste instantie op dat, in tegenstelling tot wat werd verwacht, directe ervaring geen invloed heeft op het gepercipieerd realisme. Adolescenten vinden de afbeeldingen van relaties op televisie meer of minder realistisch, ongeacht hun directe ervaring met relaties. Directe ervaring heeft evenmin invloed op het belang dat wordt gehecht aan de sociale kwaliteiten van een partner, maar wel op het belang van een aantrekkelijk uiterlijk. Slechts een deel van hypothese 5 wordt dus bevestigd. Een mogelijke verklaring voor de relatief beperkte rol van directe ervaring, zeker in vergelijking met de rol van televisiekijken, zou kunnen zijn dat de romantische ervaring van 16-jarigen nog te beperkt is om te kunnen concurreren met de verwachtingen die, als ze vorm worden gegeven door televisie, gecultiveerd zijn door jaren televisiekijken. De hoofdconclusie van deze studie is immers de significante parameter voor televisiekijken in alle padanalyses: zwaardere kijkers stellen blijkbaar over de hele lijn hogere verwachtingen ten aanzien van een partner. Hoewel deze studie uiteraard geen definitieve conclusie biedt wat betreft het televisie-effect, is het opvallend dat de 'invloed' van televisiekijken, hoewel niet sterk, overeind blijft in modellen waarin nog verscheidene andere variabelen werden opgenomen. De hypothesen 1 en 2 worden dan ook duidelijk bevestigd.

Dit geeft aan dat dit relatief onontgonnen terrein in het televisie-effect-onderzoek meer aandacht verdient. Een aantal beperkingen van deze studie zouden dan overigens kunnen worden opgevangen. Zo moeten we de resultaten met de nodige voorzichtigheid benaderen, aangezien het om een cross-sectionele studie gaat. Hoewel de cultivatietheorie de hypothese van een televisie-effect als een waarschijnlijke uitleg voor de resultaten naar voren schuift, kunnen we niet uitsluiten dat het in werkelijkheid bijvoorbeeld om een inverse relatie gaat. Verder werd dit onderzoek uitgevoerd in een specifieke Europese context, hoewel we niet geloven dat dit een doorslaggevende beperking is van deze studie. De klemtoon lag in deze studie immers op een veeleer 'universele' dimensie van romantische relaties, en niet op een meer cultuurspecifieke dimensie als, bijvoorbeeld, *dating scripts*. Deze opmerking geldt in zekere zin overigens ook voor de inhoud van de televisieprogramma's. De aanleiding voor deze studie was het grote aantal romantische en seksuele voorbeelden op televisie. Dit wordt dan wel geïllustreerd met Amerikaanse inhoudsanalyses, maar onderzoek toont dan ook aan dat wat wordt uitgezonden in Europa grotendeels programma's uit de Verenigde Staten zijn (Biltereyst, 1991).

Literatuur

Armsden, G. C. & Greenberg, M. T. (1987). The Inventory of Parent and Peer Attachment: Individual Differences and Their Relationship to Psychological Well-Being in Adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 16(5), 427-54.

Austin, E. W., Roberts, D. F. & Nass, C. I. (1990). Influences of family communication on children's television-interpretation processes. *Communication Research*, 17(4), 545-564.

Bandura, A. (1994). Social cognitive theory of mass communication. In: J. Bryant & D. Zillmann (red.), *Media effects: advances in theory and research* (pp. 61-90). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Baran, S. J. (1976). How tv and film portrayals affect sexual satisfaction in college students. *Journalism Quarterly*, 53, 468-473.

Baxter, R. L., De Riemer, C., Landini, A., Leslie, L. & Singletary, M. W. (1985). A content analysis of music videos. *Journal of Broadcasting and Electronic Media*, 29(3), 333-340.

Biltereyst, D. (1991). Resisiting the American Hegemony: a comparative analysis of the reception of domestic and US fiction. *European Journal of Communication*, 6(4), 469-497.

Brown, J. D., Childers, K. W. & Waszak, C. S. (1990). Television and Adolescent Sexuality. *Journal of Adolescent Health*, 11(1), 62-70.

Buerkel-Rothfuss, N. (1993). Background: What prior research shows. In: B. S. Greenberg, J. D. Brown & N. L. Buerkel-Rothfuss (red.), *Media, sex and the adolescent* (pp. 5-18). Cresskill, NJ: Hampton Press.

Busselle, R. W. & Greenberg, B. S. (2000). The nature of television realism judgments: A reevaluation of their conceptualization and measurement. *Mass Communication & Society*, 2/3 (Spring/Summer), 249-268.

Collins, W. A. & Repinski, D. J. (1994). Relationships during adolescence: Continuity and change in interpersonal perspective. In: R. Montemayor, G. R. Adams & T. P. Gullotta (1994), *Personal relationships during adolescence* (pp. 7-36). Londen: Sage.

Connolly, J., Furman, W. & Konarski, R. (2000). The Role of Peers in the Emergence of Heterosexual Romantic Relationships in Adolescence. *Child Development*, 71(5), 1395-1408.

Connoly, J., Johnson, A. (1996). Adolescents' romantic relationships and the structure and quality of their close interpersonal ties. *Personal relationships*, 3, 185-195.

Dunphy, D. (1963). The social structure of urban adolescent peer groups. *Sociometry*, 26, 230-246.

Durham, M. G. (1999). Girls, Media, and the Negotiation of Sexuality: a Study of Race, Class, and Gender in Adolescent Peer Groups. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 76(2), 193-216.

Feiring, C. (1996). Concepts of Romance in 15-Year-Old Adolescents. *Journal of Research on Adolescence*, 6(2), 181-200.

Fernandez-Collado, C., Greenberg, B., Korzenny, F. & Atkin, C. (1978). Sexual intimacy and drug use in TV series. *Journal of Communication*, 28(3), 30-37.

Fouts, G. & Burggraf, K. (1999). Television situation comedies: Female body images and verbal reinforcements. *Sex Roles*, 40(5-6), 473-481.

Furman, W. & Buhrmester, D. (1992). Age and sex differences in perceptions of networks or personal relationships. *Child Development*, 63, 103-115.

Furman, W. & Wehner, E. A. (1994). Romantic views: Toward a theory of adolescent romantic relationships. In: R. Montemayor, G. R. Adams & T. P. Gullotta (red.), *Personal relationships during adolescence* (pp. 7-36). Londen: Sage.

Geher, G. (2000). Perceived and actual characteristics of parents and partners: A test of a Freudian model of mate selection. *Current Psychology: Developmental, Learning, Personality, Social*, 19, 194-214.

Gerbner, G., Gross, L., Morgan, M. & Signorielli, N. (1980). The 'Mainstreaming' of America: Violence Profile No. 11. *Journal of Communication*, 30(3), 10-29.

Gerbner, G., Gross, L., Morgan, M. & Signorielli, N. (1986). Living with television: the dynamics of the cultivation process. In: J. Bryant & D. Zillmann (red.), *Perspectives on Media Effects* (pp. 17-40). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Gibbons, J. L. & Brusi-Figueroa, R. (1997). Gener-related ideals of Puerto Rican adolescents. *Journal of Early Adolescence*, 17(4), 349-71.

Gordon, S. & Gilgun, J. F. (1987). Adolescent sexuality. In: V. B. Van Hasselt & M. Hersen (red.), *Handbook of adolescent psychology* (pp. 147-167). New York: Pergamon Press.

Greenberg, B. S. (1993). Summary and research agenda. In: B. S. Greenberg, J. D. Brown & N. L. Buerkel-Rothfuss (red.), *Media, sex and the adolescent* (pp. 293-307). Cresskill, NJ: Hampton Press.

Greenberg, B. S., Linsangan, R. & Soderman, A. (1993). Adolescents' reactions to television sex. In: B. S. Greenberg, J. D. Brown & N. L. Buerkel-Rothfuss (red.), *Media, sex and the adolescent* (pp. 196-224). Cresskill, NJ: Hampton Press.

Greenberg, B. S., Linsangan, R., Soderman, A. & Heeter, C. (1986). *Adolescents and their reactions to television sex* (report 5, project CAST). East Lansing: Michigan State University, Department of Telecommunication and Communication Technology.

Haferkamp, C. J. (1999). Beliefs about relationships in relation to television viewing, soap opera viewing, and self-monitoring. *Current Psychology*, 18(2), 193-205.

Harter, S. (1990). Self and identity development. In: S. Feldman & G. R. Elliot (red.), *At the treshold: the developing adolescent*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Hofshire, L. J. & Greenberg, B. S. (2001). Media's Impact on Adolescents' Body Dissatisfaction. In: J. D. Brown, J. R Steele, K. Walsh-Childers (red.), *Sexual Teens, Sexual Media. Investigating Media's Influence on Adolescent Sexuality*. Londen: Lawrence Erlbaum Associates.

Huston, A. C., Wartella, E. & Donnerstein, E. (1998). *Measuring the effects of sexual content in the media: A report to the Kaiser Family Foundation.*

Jöreskog, K. G. & Sörbom, D. (1993). *LISREL 8: Structural equation modeling with the SIMPLIS command language*. Hillsdale, NJ: Erlbaum Associates.

Larson, R. & Kubey, R. (1983). Television and Music: Contrasting media in adolescent life. *Youth and Society*, 15(1), 13-32.

Laursen, B. & Williams, V. (1997). Perceptions of interdependence and closeness in family and peer relationships among adolescents with and without romantic partners. In: S. Shulman & W. A. Collins (red.), *New directions for child development: adolescent romantic relationships* (pp. 37-52). San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Lichter, R. S., Lichter, L. S. & Rothman, S. (1991). *Watching America*. New York, NY: Prentice Hall Press.

McNeil, J. (1975). Feminism, femininity and the television shows. A content analysis. *Journal of Broadcasting*, 19(3), 259-271.

Morgan, M., Alexander, A., Shanahan, J. & Harris, C. (1990). Adolescents, VCRs, and the family environment. *Communication Research*, 17(1), 83-106.

Morgan, M. & Signorielli, N. (1990). Cultivation Analysis: Conceptualization and Methodology. In: N. Signorielli & M. Morgan (red.), *Cultivation Analysis: New Directions in Media Effects Research* (pp. 13-34). Newbury Park: Sage Publications.

Netting, N. S. (1992). Sexuality in youth culture: identity and change. *Adolescence*, 27(108), 961-977.

Reese-Weber, M. & Marchand, J. F. (2002). Family and individual predictors of late adolescents' romantic relationships. *Journal of Youth and Adolescence*, 31, 197-206.

Roloff, M. E. (1981). Interpersonal and mass-communication scripts. In: G. C. Wilhoit & H. de Bock (red.), *Mass communication review yearbook* (deel 2, pp. 428-444). Beverly Hills: Sage.

Rothschild, N. (1984). Small group affiliation as a mediating factor in the cultivation process. In: E. R. Melischek (red.), *Cultural indicators: An international symposium* (pp. 377-388). Vienna: Osterreichischen Akademie der Wissenschaften.

Rubin, R. B. (1994). *Communication research measures: a sourcebook.* Guilford Communication Series. New York: Guilford.

Sanders, G. F. & Mullis, R. L. (1988). Family influences on sexual attitudes and knowledge as reported by college students. *Adolescence,* 23(92), 837-846.

Segrin, C. & Nabi, R. L. (2002). Does television viewing cultivate unrealistic expectations about marriage? *Journal of Communication,* 52(2), 247-263.

Seidman, S. A. (1992). An investigation of sex-role stereotyping in music videos. *Journal of Broadcasting and Electronic Media,* 36, 209-216.

Shulman, S. & Scharf, M. (2000). Adolescent romantic behaviors and perceptions: age and gender related differences, and links with family and peer relationships. *Journal of Research on Adolescence,* 10, 99-118.

Spitzer, B. L., Henderson, K. A. & Zivian, M. T. (1999). Gender differences in population versus media body sizes: A comparison over four decades. *Sex Roles,* 40, 545-565.

Sprafkin, J. N. & Silverman, L. T. (1981). Update: Physically intimate and sexual behavior on prime-time television. *Journal of Communication,* 31(1), 34-40.

Sroufe, L. A. & Fleeson, J. (1988). The coherence of family relationships. In: R. A. Hinde & J. Stevenson-Hinde (red.), *Relationships within families: mutual influences* (pp. 27-47). Oxford, UK: Clarendon.

Stiles, D. A., Gibbons, J. L., Hardardottir, S. & Schnellmann, J. (1987). The ideal man or woman as described by young adolescents in Iceland and the USA. *Sex Roles,* 17, 313-320.

Stiles, D., Gibbons, J. & Schnellman, J. (1990). Opposite Sex ideal in the United States and Mexico as Perceived by Young Adolescents. *Journal of Cross-Cultural Psychology,* 21, 180-199.

Strouse, J. S., Buerkel-Rothfuss, N. & Long, E. C. J. (1995). Gender and Family as Moderators of the Relationship Between Music Video Exposure and Adolescent Sexual Permissiveness. *Adolescence,* 30(119), 505-521.

Ward, L. M. (1995). Talking About Sex – Common Themes About Sexuality in the Prime-Time Television Programs Children and Adolescents View Most. *Journal of Youth and Adolescence,* 24(5), 595-615.

Ward, L. M. & Rivadeneyra, R. (1999). Contributions of Entertainment Television to Adolescents' Sexual Attitudes and Expectations: the Role of Viewing Amount Versus Viewer Involvement. *Journal of Sex Research,* 36(3), 237-249.

Wiseman, C., Gray, J., Mosimann, J. & Ahrens, A. (1990). *Cultural expectations of thinness in women: An update.* Eastern Psychological Association Annual Conference, April, Philadelphia.

Wright, D. W., Peterson, L. R., Barnes, H. L. (1990). The relation of parental employment and contextual variables with sexual permissiveness and gender role attitudes of rural early adolescents. *Journal of Adolescent Research,* 10, 382-398.

Young, A. M. & Acitelli, L. K. (1998). The role of attachment style and relationship status of the perceiver in perceptions of romantic partner. *Journal of Social and Personal Relationships,* 15, 161-173.**Gerbner, G.**, Gross, L., Morgan, M. & Signorielli, N. (1980). The 'Mainstreaming' of America: Violence Profile No. 11. *Journal of Communication,* 30(3), 10-29.

Summary

Steven Eggermont

The influence of television viewing and perceived realism on the image of a suitable partner. A explorative study among young adolescents.

The omnipresence of romance and sexuality on television has lead to the hypothesis that television content may serve as a source of meanings about a suitable romantic partner. A sample of 428 15- or 16-year-olds from Belgium rated characteristics of their preferred romantic partner. Principal components analysis revealed conceptually coherent components, the importance of physical attractiveness and a sociable personality. Path analyses results indicated that general television viewing significantly predicts adolescents' expectations for a romantic partner, in models in which direct relationship experiences, perceived realism, and the perceived quality of the relationship with peers and parents were accounted for. The role of these other variables was less clear.